

Súd: Okresný súd Námestovo
Spisová značka: 5P/49/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5813200748
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 03. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Kyseľová
ECLI: ECLI:SK:OSNO:2015:5813200748.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd v Námestove, samosudkyňou JUDr. Gabrielou Kyseľovou, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: C. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, dieťa rodičov: matky - D. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y. 38 a otca - H. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. XX, mal. dieťa zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Námestovo, v konaní o návrhu matky na zvýšenie výživného na maloleté dieťa, takto

r o z h o d o l :

I. Otec H. G., nar. XX.XX.XXXX je p o v i n n ý prispievať na výživu maloletej C. Q., nar. XX.XX.XXXX sumou 80 Eur mesačne, počnúc od 25.01.2013, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky maloletého dieťaťa.

II. Zameškané výživné za obdobie od 25.01.2013 do vyhlásenia rozsudku v sume 2 000 Eur je p o v i n n ý splácať v mesačných splátkach 10 Eur spolu s bežným výživným, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky maloletého dieťaťa.

III. Vo zvyšnej časti súd návrh z a m i e t a .

IV. Žiaden z účastníkov n e m á p r á v o na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Návrhom podaným na tunajší súd dňa 25.01.2013 matka žiadala, aby súd rozhodol o zvýšení výživného na dcéru C. na sumu 90 € mesačne, počnúc od 25.01.2013, vždy k 15. dňu v mesiaci vopred.

Svoj návrh odôvodnil tým, že dňa 2.10.2009 Okresný súd Košice II pod č. k. 27P/273/2008-68 zveril maloletú C. Q. do jej osobnej starostlivosti a určil výživné 25,36 €. Maloletá je žiačkou 2. ročníka základnej školy v Y., je liečená na štítnu žľazu a jej liečba je náročná. Rozhodnutím Úradu práce sociálnych vecí a rodiny č. 2/2012/02-403 bola posudzovaná dôsledkom narušenia duševných funkcií a odkázaná na sprievodcu a tiež bola kompenzovaná peňažným príspevkom na osobnú asistenciu v rozsahu 210 hodín ročne. Je na materskej dovolenke a jej príjem nepostačuje na pokrytie nákladov na deti, nakoľko nemá žiadne vedomosti o H. G. a nepozná ani jeho príjem.

O návrhu matky súd rozhodol rozsudkom súdu z 04.023.2014 č.k. 5P/49/2014-90 tak, že návrh zamietol a žiadnemu z účastníkov konania náhradu trov nepriznal. Prvostupňové rozhodnutie bolo uznesením Krajského súdu v Žiline z 08.10.2014 č.k. 7CoP/72/2014-122 zrušené a vrátené súdu na ďalšie konanie.

Vo výpovedi matka doplnila, že otec neplatí výživné, dostáva len náhradné výživné 27,13 €, materský príspevok a prídavky na tri deti, spolu vo výške 295 €. Je na materskej dovolenke s mal. D., ktorá sa narodila z terajšieho vzťahu so R. Z.. Okrem mal. C. má teda dve vyživovacie povinnosti k mal. D. a

k mal. D. T., na ktorého otec platí 50 € nepravidelne v intervaloch každé tri mesiace. Otec mal. C. bol odsúdený rozsudkom Okresného súdu Námestovo 25.11.2014 sp. zn. 6T/153/2013-182 na trest odňatia slobody 28 mesiacov so zaradením od Ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia za prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 3 Trestného zákona. Otec sa o maloletú nezaujíma a na výživu neplatí. Otca nevidela dlhšiu dobu, pretože ich opustil, keď bola v siedmom mesiaci tehotenstva s mal. C.. Neskôr, keď sa dieťa narodila a malo 1,5 roka, prišiel otec k nim, začali spolu dva týždne bývať v nájomnom byte. Začal ju fyzicky napádať, a preto odišla k mame. V tom období otec maloletej C. nepil a pracoval v spoločnosti Herbalain, napriek tomu ho musela živiť z materskej a aj jeho brata. Mal. C. navštevuje štvrtý ročník ZŠ v Y., má XX rokov, navštevuje s ňou psychiatra, pretože má poruchy učenia a koncentrácie, z ktorého dôvodu berie lieky. Navštevujú aj lekára endokrinológa pre poruchy štítnej žľazy.

Otec vo výpovedi pred dožiadaným súdom uviedol, že s návrhom matky nesúhlasí, avšak je ochotný prispievať do budúca žiadanou sumou, no v súčasnosti mu do nedovoľuje jeho nepriaznivá finančná situácia, nemá pravidelný príjem, a preto nie je schopný prispievať na výživu maloletej žiadanou výškou. Vyživovaciu povinnosť si neplní a ani neprispieva nad rámec určeného výživného žiadnym vecným plnením, pretože nemá príjem ani na úhradu bežného výživného. S maloletou sa nestretáva, pretože matka mu styk zakázala. Je rozvedený, nemá žiadne ďalšie deti a teda ani iné vyživovacie povinnosti. Trpí vážnejšími poruchami zdravia, od roku 1987 má diagnostikovanú epilepsiu typu GM, je vedený ako pacient v psychiatrickej ambulancii u MUDr. I. C. a v neurologickej ambulancii MUDr. A., Medicínske centrum, Košice. Má zvýšené mesačné náklady na lekársku starostlivosť cca sumou 20 € mesačne, ktoré náklady mu uhrádzajú rodičia. V súčasnosti žije v spoločnej domácnosti so svojimi rodičmi v rodičovskom dome, kde žije aj sestra s maloletým synom. Vlastníkmi domu sú jeho rodičia, ktorí sú starobní dôchodcovia. Jeho sestra D. G. je toho času na materskej dovolenke a prispieva rodičom na chod spoločnej domácnosti sumou 80 € mesačne. Je absolútne bezmajetný, nemá žiadne príjmy, nie je vlastníkom hnutelných ani nehnuteľných vecí a ani motorového vozidla. Nedisponuje ani žiadnymi úsporami pre dlhotrvajúcu neutešenú finančnú situáciu, a preto ani neprispieva na domácnosť. Výdavky s chodom domácnosti platia výlučne jeho rodičia a sestra. Nie je pravdou, že pracuje u svojej sestry, ktorá by mala prevádzkovať pílu, pretože nemá vedomosť, kde jeho sestra E. H. pracuje.

Kolízny opatrovník vzhľadom na listinné dôkazy, ktorých obsah súd oboznamoval, uviedol, že návrh matky na zvýšenie výživného je dôvodný a je v záujme maloletého dieťaťa, ktoré má tiež nepriaznivý zdravotný stav a okrem toho vyživovacia povinnosť bola naposledy určená v roku 2009.

Okrem výsluchu matky a otca (prostredníctvom dožiadaného súdu) súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s listinnými dokladmi tvoriacich súčasť spisu, s pripojeným spisom 27P/78/2013, rozhodnutiami Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Košice z 18.08.2011 o zastavení príspevku a odňatí a zastavení výplaty dávky a príspevkov v sume 62,50 €, potvrdením tohto úradu z 5.10.2011 o evidencii nezamestnaného otca v období od 9.8.2011 do 13.09.2011, rozhodnutím Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Košice o vyradení z evidencie uchádzačov o zamestnanie z 5.10.2011, rozhodnutiami tohto úradu o zaradení do evidencie uchádzačov o zamestnanie z 21.03.2012 a vyradení z evidencie uchádzačov o zamestnanie z 17.05.2012 a z 24.09.2013, lekáorskými správami čl. 72 a85, výpisom zo živnostenského registra z čl. 76, správou Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Námestovo o poberaní prídavkov na deti z čl. 84, správou zo šetrenia rodinného prostredia maloletého dieťaťa, rozsudkom Okresného súdu Námestovo zo dňa 25.11.2014 č.k. 6T/153/2013-182, lustráciou Sociálnej poisťovne na otca (čl.153-154) a správami na čl. 145-152) a ostatnými listinami tvoriacimi súčasť spisu.

Vykonaným dokazovaním mal súd preukázané, že naposledy bolo ohľadom rodičovských práv a povinností voči maloletej C. Q. rozhodované rozsudkom Okresného súdu Košice II zo dňa 02.10.2009 č. k. 27P/273/2008-68 tak, že maloletá bola zverená do osobnej starostlivosti matky a otcovi bola určená vyživovacia povinnosť vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrované neplnoleté dieťa, počnúc od 01.10.2008, vždy do každého 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky. Zameškané výživné za obdobie od 01.10.2008 do 01.10.2009 vo výške 296,58 € bol otec povinný uhradiť matke maloletej do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Návrh na určenie výživného za obdobie od 01.10.2005 do 01.10.2008 bol zamietnutý a žiadnemu z účastníkov súd náhradu trov nepriznal. Maloletá C. mala v čase posledného rozhodovania mala 5,5 roka, navštevovala materskú školu a mala diagnostikovanú poruchu štítnej žľazy. Matka bola v tom čase na materskej dovolenke s mal. D. T., nar. 19.03.2007 a poberala materský príspevok v sume 4.780,-Sk mesačne. Medzi jej príjem patrili ďalej rodinné prídavky na dve

deti. V tom čase žila v spoločnej domácnosti s otcom maloletého D. T., ktorý bol sledované obdobie (a to aj v čase posledného rozhodovania o výživnom na mal. C.), vo väzbe. Matka však disponovala jeho peniazmi z dedičstva v sume 300.000,-Sk, z ktorých uhrádzala nájomne dvojizbového bytu, v ktorom bývala. Otec maloletej C. bol vedený v evidencii nezamestnaných a od 3/2009 poberal dávky v hmotnej núdzi vo výške 60,43 € mesačne.

V súčasnosti má maloletá C. XX rokov a navštevuje štvrtý ročník základnej školy, naďalej má diagnostikovanú poruchu štítnej žľazy a tiež boli diagnostikované iné poruchy, v dôsledku ktorých bola v minulosti hospitalizovaná v Detskej psychiatrickej liečebni Hraň. Okrem toho bol u maloletej diagnostikovaný ADHD syndróm a mentálna retardácia ľahkého stupňa - v súčasnosti bez priznania osobného asistenta.

Matka je v súčasnej dobe na rodičovskej dovolenke s mal. D. Z., nar. 16.01.2013, ktorá sa narodila zo vzťahu s terajším druhom R. Z.. Je poberateľkou rodičovského príspevku 203,20 € (v roku 2013 vo výške 199,60 €) a prídavkov na tri deti 70,56 € (v roku 2013 v sume 69,30 €). V roku 2013 a ani v roku 2014 nepoberala dávku v hmotnej núdzi a príspevky k tejto dávke. Žije v rodinnom dome svojho druhu R. Z. a má ďalšie dve vyživovacie povinnosti k mal. D. Z. a k mal. D. T., na ktorého výživu otec neprispieva. Matke oproti predchádzajúcemu obdobiu pribudla jedna vyživovacia povinnosť.

Otec mal. C. na výživu neprispieva, dôkazom čoho je vydaný dosiaľ neprávoplatný rozsudok Okresného súdu Námestovo z 25.11.2014 sp. zn. 6T/153/2013-182, na základe ktorého bol otec odsúdený na trest odňatia slobody 28 mesiacov so zaradením jeho výkonu v Ústave na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia. Ohľadom schopnosti a možnosti otca súd v zmysle intencií krajského súdu doplnil dokazovanie a zistil, že otec býva v spoločnej domácnosti so svojimi rodičmi, ktorí v obci Obišovce vlastníu nehnuteľnosť, nie je vlastníkom, držiteľom a ani prevádzkovateľom žiadneho motorového vozidla a týmto nebol ani v minulosti. Bolo tiež zistené, že otec je pacientom psychiatrickej ambulancie od 23.10.2009, naposledy bol vyšetrený 25.02.2014 a 07.04.2014 - od tej doby o jeho psychickom stave nie sú žiadne informácie. Otec netrpel psychickou poruchou, ktorá by mu spôsobovala pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a rovnako ho neobmedzovala v jeho schopnosti adekvátne spolupracovať s úradmi. Otec bol v evidencii uchádzačov o zamestnanie vedený od 17.03.2014 do 11.09.2014, pričom vyradený bol pre nespokojnosť s úradom. Jeho prechádzajúca evidencia bola od 17.07.2013 do 01.09.2013 a predtým 19.03.2012 do 08.05.2012, kedy v oboch prípadoch bol vyradený pre nespokojnosť s úradom. Bol poberateľom dávky v hmotnej núdzi a to za 03/2014 v sume 38,50 €, za 04/2014 v sume 53,60 €, od 05/2014 do 10/2014 v sume 61,60 € mesačne s tým, že štátne sociálne dávky nepoberal. Naposledy pracoval na základe Dohody o vykonaní práce v období od 21.02.2014 do 28.02.2014, kde jeho vymeriavací základ dane predstavoval sumu 29,15 € a v období od 01.03.2014 do 31.03.2014, kde jeho základ dane predstavoval sumu 29,60 €. Pokiaľ ide o jeho povinnosť prispievať na bývanie, resp. podieľať na spoločných výdavkoch spojených s bývaním, súdu sa ani dotaz otca odporcu R. G. nepodarilo zistiť, či sa otec maloletého dieťaťa H. G. sa vôbec podieľa, resp. ak áno, do akej výšky na výdavkoch spojených s bývaním. Otec iné vyživovacie povinnosti nemá.

Podľa 36 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov - ďalej len „ZoR“ rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

Podľa § 62 ods. 1 až ods. 5 ZoR plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 65 ods. 1 ZoR ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

Podľa § 75 ods. 1 ZoR pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 78 ods. 1 ZoR dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

Vychádzajúc z citovaných zákonných ustanovení a zisteného skutkového stavu mal súd preukázané, že návrh matky na zvýšenie výživného je v prevažnej časti dôvodný. Vykonaným dokazovaním vyplynulo, že na strane maloletého dieťaťa došlo k výraznej zmene pomerov prejavujúcimi sa zvýšeným vekom - XX rokov a nástupom na základnú školu - štvrtého ročníka s odkladom jeho skoršieho nástupu pre viaceré diagnostikované poruchy zdravia, v súvislosti s ktorými nepochybne vznikajú matke zvýšené náklady (nákup liekov na štítnu žľazu a liekov predpísaných psychiatrom). Dosiaľ určené výživné v rozsahu 30 % zo sumy životného minima nemôže na úhradu zvýšených výdavkov postačovať. Pokiaľ ide o schopnosti a možnosti otca bolo zistené, že hoci otec má diagnostikované poruchy zdravia - emočná nestabilita a adaptačné poruchy, žiadna z nich nie je takého charakteru, ktorá by vplývala na zníženie možnosti otca spolupracovať s úradom, resp. vyvinúť úsilie pri hľadaní práce. Otec sa práci vyhýba, s úradom príslušným poskytovať dávky, či už v podobe dávky v hmotnej núdzi alebo dávky v nezamestnanosti, nespolupracuje. Toho dôsledkom je to, že otcovi nie je vyplácania počas (celého) rozhodného obdobia príslušná dávka. Aj keď otec maloletého dieťaťa uvádzal, že hoci v roku 2012 až 2013 mal príjem, ale 90 % z neho vynaložil na bývanie (výpoveď otca v rámci trestného konania 6T/153/2013), toto svoje tvrdenie nepreukázal obsahom listín, z ktorých by súd mohol dôvodne konštatovať, že otec účelne vynaložil výdavky, aby si zabezpečil základné životné potreby, medzi ktoré patrí aj bývanie. Tvrdenie otca o tom, že prevažnú časť svojich príjmov mal vynaložiť na bývanie sa súdu nepodarilo preukázať ani dotazom na R. G., keďže na výzvu súdu žiadnym spôsobom nereagoval. Pokiaľ ide o tvrdenia otca o tom, že ho majú živiť jeho rodičia zo starobného dôchodku, majú mu kupovať cigarety a platiť mobilný telefón 8 € mesačne skôr nasvedčuje tomu, že otec dostatočne nevyužíva svoje možnosti a schopnosti uplatniť sa v pracovnom procese, vedie záhaľčivý spôsob života s cieľom vyhnúť sa plneniu základných povinností, medzi ktoré patrí zákonná povinnosť vyživovať svoje dieťa. Ide o nezodpovedné správanie sa otca. Na základe uvedeného súd ustálil, že na strane otca (produktívny vek, nezhoršený zdravotný stav) sú minimálne také schopnosti a možnosti, ktoré mu dovoľujú získať príjem hoc aj pohybujúci sa na hranici minimálnej mzdy, ktorý mu umožní prispievať určenou sumou výživného 80 € mesačne. Súdom určenú výšku výživného súd považuje s ohľadom na odôvodnené potreby maloletého dieťaťa a možnosti a schopnosti otca za dostatočnú. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že hoci otec bol odsúdený na trest odňatia slobody, kedy možno predpokladať iné možnosti pri získaní príjmu (v závislosti od toho, či otec bude zaradený do práce), v čase vyhlásenia rozsudku v danej veci, odsudzujúci rozsudok nebol právoplatný a nebol nariadený ani výkon trestu odňatia slobody. Súd preto na takto znížené možnosti otca nemohol prihliadať.

Výšku výživného súd určil odo dňa žiadaného matkou, t.j. od 25.01.2013, ktorý bol dňom podania návrhu, kedy už nepochybne na strane maloletého dieťaťa oproti poslednému rozhodnutiu nastala zmena pomerov - (dieťa malo 9 rokov a navštevovalo základnú školu).

Zameškané výživné vyčíslené od 25.01.2013 do vyhlásenia rozsudku v sume 2000 € je otec povinný splácať spolu s bežným výživným v mesačných splátkach 10 €.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. a/ O.s.p. tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak konanie mohlo sa začať i bez návrhu.

Poučenie:

: Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu ku Krajskému súdu Žilina.

Podľa § 205 ods. 1, 2 OSP v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha. Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

V prípade, že nebude dobrovoľne splnená povinnosť uložená týmto rozhodnutím, môže sa osoba oprávnená z rozhodnutia domáhať uspokojenia svojho nároku návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (Zákon č. 223/1995 Z.z. v znení neskorších zmien) a ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých, návrhom na súdny výkon rozhodnutia (§251, ods. 1OSP).